

MEMORIA DE ACTIVIDADES **AFAFOR 2024**

PROGRAMAS

INFORMACIÓN E ACOLLIDA

INTERVENCIÓN PSICOSOCIAL

DIVULGACIÓN SOCIAL

OBRADOIROS DE ESTIMULACIÓN COGNITIVA

PRÉSTAMO DE AXUDAS TÉCNICAS

VOLUNTARIADO

OBRADOIROS DE MEMORIA

FORMACIÓN ESPECIALIZADA

CENTRO DE DÍA

Esta memoria reflicte o noso firme compromiso coa misión de AFAOR, que cumprimos mediante a coidadosa planificación, execución e avaliación dos programas detallados. A través destes programas, materializamos a atención integral necesaria para brindar respostas efectivas ao noso colectivo de persoas afectadas polo Alzheimer na provincia de Ourense durante o ano 2024.

MEMORIA ANUAL 2024 - ASOCIACIÓN DE FAMILIARES DE PERSONAS CON ALZHEIMER DE ORENSE (AFAOR)

A presente memoria anual ten como obxectivo proporcionar unha recompilación dos datos principais das actividades e logros da Asociación de Familiares de persoas afectadas pola enfermidade Alzheimer de Ourense (AFAOR) durante o ano 2024. Ao longo deste período, dedicámonos a cumprir a nosa misión de mellorar a calidade de vida das persoas afectadas pola enfermidade de Alzheimer e outras patoloxías, tanto de pacientes coma de familiares e coidadores.

ESTRUCTURA ORGANIZATIVA:

Presidenta: María Dolores Neira Rodríguez

Vicepresidenta: Sara Ruíz Salgado

Tesourero: José Luis Casas Fernández

Secretaria: María del Carmen J. Pérez Prieto

Vocales: María Salomé Fernández Pereira, María López González, Alfredo Martiñá Fernández, Elsa Núñez Rodríguez, Francisco Jesús Valle Blanco

Xerente: Óscar Doval Francisco

Coordinador: Miguel Lázaro Amor

EQUIPO DE ATENCIÓN A PERSOAS EN 2024:

No ámbito de atención a persoas, o noso equipo componse por profesionais como educadores sociais, traballadores sociais, terapeuta ocupacional, fisioterapeuta e técnico superior en animación sociocultural. Ademais, contamos con xerocultores e voluntarios.

Desenvolvemento xeográfico

Durante o pasado ano, AFAOR consolidou a súa presenza tanto na sede principal como en diversas localidades da cidade de Ourense e áreas adxacentes. Este enfoque xeográfico estratéxico permitiu o impacto territorial dos últimos exercicios.

Na nosa sede principal, situada en Chano Piñero,² (Ourense), fortalecemos os nosos programas troncais para satisfacer as crecentes necesidades dos nosos usuarios. Estes programas, que inclúen información e acollida, intervención psicosocial, talleres de estimulación cognitiva, talleres de memoria, centro de día, voluntariado, formación e préstamo de axudas técnicas, foron deseñados e executados co obxectivo de abordar problemáticas específicas identificadas na nosa área de influencia.

Durante o ano 2024, seguimos estendendo as nosas actividades máis aló do concello de Ourense, incluíndo desta maneira os municipios de Barbadas, Toén, San Ciprian, Carballiño, Celanova, Sandiás, Xinzo, Nogueira de Ramuín, A Merca, O Barco de Valdeorras e Ribadavia, así como ao resto do sur da comunidade autónoma, con accións formativas en Vigo e Pontevedra. A atención individual brindouse en toda as comarcas da provincia de. Este enfoque estratéxico ten fortalecido a nosa presenza neste territorio.

Programa de Información e Acollida

O programa de acollida brinda atención individualizada a persoas interesadas en obter información sobre as demencias, especificamente o Alzheimer. Abórdanse as súas necesidades particulares, proporcionando información detallada para resolver dúbidas ou problemas relacionados co contexto da demencia. O propósito é ofrecer un apoio personalizado e abordar de maneira efectiva as inquietudes de cada individuo. É unha das primeiras actuacións realizadas por AFAOR unha vez requirida nosa intervención, supón, por tanto, a porta de entrada e canalización de todas as demandas recibidas, sexan presentadas por familias, particulares, profesionais ou institucións.

Polo xeral, estas demandas relaciónanse cunha situación de deterioración cognitiva ou diagnóstico dunha demencia, en especial o Alzheimer, e en menor medida coa petición de información ou documentación a nivel profesional ou formativo. No transcurso do ano 2024, atendéronse a un total de 121 familias unicamente neste servizo. É destacable sinalar que o 100% das persoas que solicitaron información foron contactadas para agendar unha cita de acollida, principalmente de carácter presenza e, en menor medida, telefónica.

No proceso destas 121 atencións, observouse un significativo compromiso por parte dos solicitantes, xa que un 55% deles decidiron unirse como socios da nosa entidade. Ademais, evidenciouse un interese específico no noso servizo de estimulación cognitiva sendo un 76% das consultas orientadas cara a iso. En segundo lugar, un 19% que se interesou no servizo de centro de día e só un 5% buscou información xeral sobre a enfermidade.

Programa de Intervención Psicosocial

O Programa de Intervención Psicosocial enfocouse no estudo, análise, intervención, avaliación e seguimento de casos que requirían atención terapéutica a nivel psicosocial. Este proxecto centrouse en proporcionar apoio psicosocial a persoas coidadoras de persoas afectadas por unha demencia, fundamentalmente alzhéimer, promovendo o seu benestar emocional e facilitando a súa adaptación á convivencia coa enfermidade. Este respaldo levou a cabo a través de atencións individuais e grupais, abordando aspectos como o autocuidado, estratexias para superar o duelo, habilidades de comunicación e comprensión da enfermidade.

Estableceuse un seguimento personalizado acordado coas necesidades de cada usuario. No servizo de centro de día, atendeuse a 32 familias, realizando 160 atencións individualizadas. No programa de estimulación brindouse apoio a 153 persoas, cun total de 665 atencións individuais rexistradas. Ademais, na área de prevención, atendeuse a 42 persoas con 84 atencións individuais e facilitouse un grupo de axuda mutua mensual. Estas accións destacan o compromiso do noso servizo en abordar as necesidades específicas de cada individuo e a súa contorna familiar.

Programa de Divulgación Social

No noso constante compromiso por impulsar o coñecemento e a sensibilización sobre as demencias, con especial atención ao Alzheimer, fortalecemos actos promocionais e de concienciación como elementos fundamentais do noso programa.

Ao longo deste ano, en estreita colaboración coa área sanitaria de Ourense, Verín e O Barco de Valdeorras ou o Concello de Barbadás participamos en eventos destacados como o "Torneo de Xadrez Solidario" e "Paseo pola Saúde", respectivamente. Ademais, contribuímos á celebración de charlas informativas sobre "A enfermidade de Alzheimer", como a celebrada no Foro La Rgxión o pasado mes de setembro no Centro Cultural Marcos Valcárcel.

Entre outros eventos significativos, destacamos a conmemoración do Día Mundial do Alzheimer, coa iluminación de monumentos emblemáticos como a Ponte Romana ou de edificios institucionais como a Deputación Provincial e con colocación de mesas informativas en distintas zonas da cidade, como na Residencia ou na rúa do Paseo, así como noutros concellos, como Carballiño, Celanova ou Barbadás; ou o concerto de nadal organizado en beneficio de AFAOR pola Asociación de Folclore Aturuxos do Miño.

Este conxunto de actividades alcanzou e sensibilizou a aproximadamente 600 persoas, consolidando o noso compromiso de difundir información vital sobre as demencias, especialmente o Alzheimer, na provincia de Ourense.

Doutra banda, respondemos á dixitalización actual ao establecer unha presenza activa en redes sociais, incluíndo Instagram, Facebook, X (antigo Twitter) e nosa propia páxina web. Neste sentido, rexistramos máis de 1.650 visitas á nosa web, un impacto de 11.700 usuarios en Facebook e máis de 1.000 seguidores entre X e Instagram. Este esforzo ten como obxectivo ampliar a nosa capacidade para visibilizar a enfermidade e os nosos servizos.

Adicionalmente, logramos unha presenza destacada en medios tradicionais como prensa escrita, televisión e radio, rexistrando en 2024 máis de 30 noticias vinculadas a AFAOR. Este traballo permitiunos difundir información relevante e aumentar a conciencia pública sobre a enfermidade e os recursos dispoñibles a través da nosa asociación.

Programa de Obradoiros de Estimulación

Os Talleres de Estimulación constitúen un servizo específico de intervención psicoestimulativa deseñado para persoas en estadios iniciais e moderados de deterioración cognitiva.

Neste programa, establecemos pautas de actuación tanto individuais como grupais para o desenvolvemento óptimo da persoa. Utilizamos a nosa sede en AFAOR e espazos proporcionados por tres congregacións relixiosas en Ourense, o Centro Bo Día Familia en Carballiño, a Cooperativa Viña Costeira no Ribeiro e o Centro Sociocomunitario en Celanova.

Este servizo, que beneficiou a 153 usuarios directos residentes nestas catro comarcas, tradúcese en sesións semanais ao longo do 2024. É esencial destacar que se trata dun servizo de estimulación terapéutica, vinculado a un servizo de seguimento continuo. A súa execución abarca ao 100% dos usuarios que pasaron polo proceso de valoración, seguimento e avaliación. Neste contexto, avalíanse as capacidades individuais, establécense obxectivos específicos e levan a cabo actividades deseñadas para promover a psicoestimulación e enlentecer na medida do posible a deterioración cognitiva.

O noso traballo céntrase en tentar proporcionar e/o fomentar a autonomía e a calidade de vida das persoas participantes.

Programa de Axudas Técnicas

Este servizo ten como propósito fundamental brindar un apoio esencial a aquelas familias que enfrontan necesidades específicas e requiren acceso a equipamento especializado.

Aínda que a nosa presenza física está arraigada en Ourense, O Ribeiro, Celanova, Xinzo, O Barco e O Carballiño, as características intrínsecas deste proxecto permítenos estender este tipo de asistencia a calquera dos 92 municipios que conforman a provincia.

No transcurso do ano 2024, logramos beneficiar a un total de 35 familias, quen recibiu unha variedade de materiais ortoprotésicos. Entre estes elementos inclúense guindastres eléctricos, camas articuladas, asentos de baño, cadeiras de rodas, colchóns antiescaras, e outros dispositivos esenciais para mellorar a calidade de vida e a autonomía daqueles que enfrontan desafíos de mobilidade ou coidado especializado.

Este servizo non só céntrase en proporcionar os elementos necesarios, senón que tamén se esforza por facelo de maneira oportuna e accesible, respondendo as necesidades específicas de cada familia. A través do Programa de Axudas Técnicas, reafirmamos o noso compromiso coa comunidade, contribuíndo de maneira significativa ao benestar de quen máis o necesitan na nosa provincia.

Programa de Voluntariado

O Programa de voluntariado é esencial no noso labor comunitario, onde individuos comprometidos únense para apoiar as nosas iniciativas. En actividades cruce como os Obradoiros de Estimulación, os voluntarios desempeñan un papel crucial ao brindar apoio durante as terapias, así como ao participar en accións de Sensibilización e Promoción Social para difundir o coñecemento sobre o Alzheimer e o noso labor como asociación provincial.

Ao longo do ano, contamos coa activa participación de 12 persoas voluntarias. A entidade proporcionou formación e seguimento segundo o protocolo establecido, permitindo aos voluntarios contribuír de maneira efectiva e enriquecerse de coñecementos no proceso. Esta capacitación non só asegura a calidade da colaboración, senón que tamén brinda a oportunidade de adquirir unha comprensión máis profunda das persoas afectadas pola enfermidade e da complexidade das súas experiencias.

Nas enquisas de satisfacción finais destacamos que os voluntarios expresaron non só a súa contribución aos nosos usuarios, senón tamén como enriqueceron a súa comprensión sobre as persoas e a enfermidade. Este intercambio mutuo de coñecementos reflicte o espírito colaborativo do programa e subliña a importancia da formación continua para unha participación significativa e enriquecedora.

Programa de Obradoiros de Memoria

Durante o transcurso do pasado ano, renovamos o noso compromiso co desenvolvemento dos obradoiros de Memoria, impartindo talleres deste tipo na nosa sede (agora ampliada cun local anexo), e en estreita colaboración co Concello de Ourense e diversas administracións locais en áreas como Celanova, Carballiño, Barbadas, Toén, Sandiás, San Ciprian, Xinzo e A Merca. Tamén estendemos a nosa colaboración a entidades privadas, como á Bodega Viña Costeira en Ribadavia e á Fundación Ferama en Nogueira de Ramuín, onde complementamos estes obradoiros cunha actividade de Psicomotricidade Acuática nas instalacións da devandita fundación.

Este esforzo conxunto permitiu que un total de 336 persoas maiores de 60 anos, residentes nestes municipios e con interese en manter e exercitar a súa actividade cerebral, beneficiásemse de maneira significativa deste servizo ao longo do ano 2024.

Os talleres non se limitan unicamente á actividade cerebral, senón que están deseñados como intervencións terapéuticas cun enfoque preventivo de envellecemento activo, a través da programación, execución e avaliación de actividades de estimulación cognitiva.

É esencial destacar que a nosa intención é levar a cabo estes obradoiros cun enfoque centrado na persoa, no que prestamos especial atención ao usuario desde un punto de vista individual e grupal, tendo presente as necesidades e particularidades dos beneficiarios. Non só trátase de ofrecer un espazo para exercitar a memoria, senón de crear unha contorna enriquecedora que promova o benestar xeral e contribúa a un envellecemento saudable e activo.

Programa de Formación e Orientación Profesional

Este programa inclúe formacións orientadas a quen busca incorporarse no mercado laboral da atención a persoas con demencias, especialmente Alzheimer. En colaboración coa Universidade de Vigo e a Fundación Dorzán, levamos a cabo con éxito o curso "Intervención socioeducativa para persoas con Alzheimer" no primeiro cuadrimestre de 2024, culminando satisfactoriamente 18 participantes. En novembro de 2024, realizamos outra edición do curso "Atención especializada para persoas maiores dependentes", en colaboración tamén coa Fundación Dorzán, cunha participación de 18 persoas. A análise conxunta das enquisas de valoración, con 36 participantes de ambos os cursos, revela un elevado nivel de satisfacción coa formación en xeral, a calidade dos instrutores e a aplicabilidade dos cursos (preto dun 86%). Destacamos, ademais, a nosa contribución á formación para a inserción sociolaboral a través do Programa Integrado de Emprego e do Programa de Apoio a Mujeres no ámbito, atendendo a 192 persoas e logrando a inserción de 73. Facilitamos prácticas en colaboración coa Universidade de Vigo, a UNED ou Cruz Vermella, proporcionando formación práctica e tutorización a 11 persoas universitarias e doutros ciclos formativos.

Así mesmo, as formacións levadas a cabo permítenos concluír que alcanzamos con éxito a nosa misión estatutaria de proporcionar formación especializada a futuros profesionais. Este logro non só fortalece a nosa capacidade para mellorar a sensibilización en relación co colectivo e as súas necesidades, senón que tamén resalta a nosa contribución significativa ao desenvolvemento de competencias e coñecementos cruciais no ámbito da atención a persoas con demencias.

Centro de día

Durante o ano 2024, o Centro Integral ampliou con éxito os seus servizos ao implementar o Centro de Día, un recurso adicional deseñado como respiro para os familiares e apoio terapéutico para aqueles que enfrontan demencia en fases moderadas ou graves. Este programa integral incluíu servizos de transporte, comedor e atención completa aos usuarios, proporcionando un respaldo crucial ás familias e beneficiando ao longo do ano a 43 persoas afectadas por demencia neurodexenerativa.

A especificidade deste servizo radica no seu enfoque terapéutico especializado en Alzheimer, buscando manter ás persoas activas e estables nos seus estadios da enfermidade durante o maior tempo posible.

Neste servizo, non só limitámonos a brindar atención a persoas en diferentes estadios de demencia; tamén realizamos valoracións, seguimentos e avaliacións con plans de atención individualizados. Ademais, proporcionamos asistencia psicosocial e asesoramento a coidadores e familiares, cumprindo co compromiso de AFAOR de apoiar a quen enfronta desafíos vinculados á demencia. Isto tradúcese non só coa atención ás persoas afectadas directamente, senón que tamén ás familias e coidadores, materializándose na realización de 160 atencións individualizadas no ámbito psicosocial, destacando o noso esforzo continuo por abordar as necesidades emocionais e sociais das familias.

Este enfoque holístico e centrado nas persoas reflicte o noso compromiso constante coa mellora da calidade de vida de quen convive co Alzheimer e os seus seres queridos.

Para 2025...

15

En perspectiva para o ano 2025 e tras a ampliación das súas instalacións, AFAOR ten planificado manter os programas descritos anteriormente, dado o esforzo realizado neste sentido en 2024. A maiores, pretendemos incrementar a capacidade do noso servizo de transporte adaptado en beneficio do programa de estimulación cognitiva executado na nosa sede. Esta iniciativa ten como obxectivo ampliar a asistencia a estes talleres daqueles que enfrontan maiores dificultades de desprazamento, mellorando así o seu acceso ás actividades terapéuticas e apoiando de maneira integral ás familias involucradas.

En definitiva, a información e datos achegados no presente informe reflicten o noso constante esforzo por adaptarnos e evolucionar para satisfacer as necesidades da comunidade, á vez que mantemos o noso enfoque na calidade e o impacto positivo na vida de quen atendemos.